

ЛИДЕРСТВО

Ия Петкова – Гурбалова
Гр. София

ЛИДЕРСТВО В МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ, СУ “СВ. КЛИМЕТ ОХРИДСКИ”

СЪДЪРЖАНИЕ:

- Определения
- Подходи за изследване на лидерството
- Подход за отличителните черти на лидера
- Поведенчески подход
- Ситуационен подход за изследване на лидерството

ДА ПОМИСЛИМ...

Какво според вас
представява
лидерството ?

ОПРЕДЕЛЕНИЯ ЗА ЛИДЕРСТВО

- *„процес, в който една личност, или понякога малка група хора влияят върху усилията на другите за постигане на цели при дадени обстоятелства“ / Cole-1995*
- *„способността да се въздейства върху другите, да се мотивират и насочват за постигане на желаните цели“ / Hellriegel, Slocum-1993*
- *“Лидерството е влияние” / Maxwell-1995*

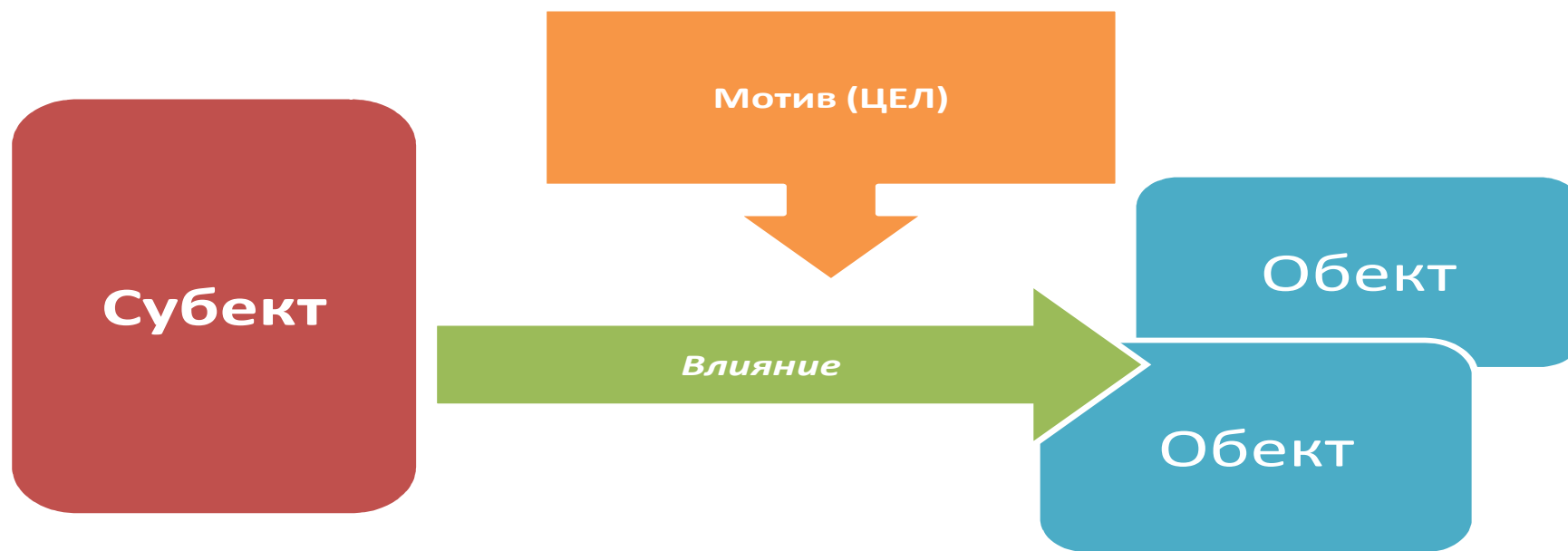
ОПРЕДЕЛЕНИЯ ЗА ЛИДЕРСТВО

- *“Лидерството е способността за повлияване на групата за постигане на целите” / Robins-2003*
- *“Лидерството е комплексно взаимодействие, включващо лидер, последователи и ситуация” / Fiedler-1996*
- *“Лидерството е способност да се влияе на отделни индивиди и групи хора, подтиквайки ги да работят за достигане на някаква цел” / Давидков-2006*
- *“Лидерството е способността да се въздейства върху другите, да се мотивират и насочват към постигане на желаните цели.” / Hellriegel, Slocum-1993*

ИЛИ НАКРАТКО...

Лидерството е процес, който
създава последователи и ги
кара да искат да постигнат
предварително зададените
организационни цели...

СХЕМА НА ЛИДЕРСТВОТО

ПОДХОДИ

Период	Подход	Основна тема
До края на 40-те години на XX век	Теории за отличителните черти	Лидерските способности са вродени
От края на 40-те до края на 60-те години на XX век	Поведенчески подход или подход на лидерските стилове	Лидерската ефективност е свързана с лидерското поведение
От края на 60-те до началото на 80-те години на XX век	Ситуационен подход	Всичко е относително – ефективното лидерство е повлияно от ситуацията
От началото на 80-те години на XX век	Нови подходи към лидерството	Лидерът трябва да има визия

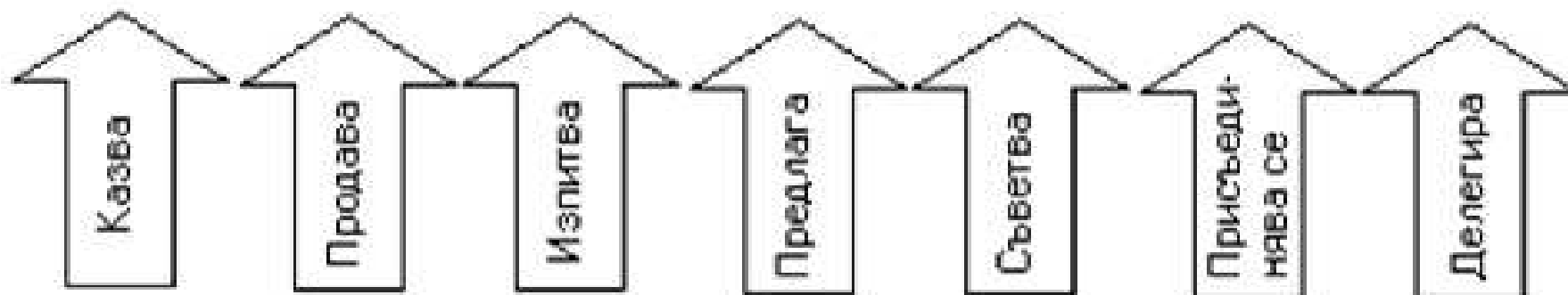
*ПОДХОД ЗА ОТЛИЧИТЕЛНИТЕ
ЧЕРТИ НА ЛИДЕРА*

ПОДХОД ЗА ОТЛИЧИТЕЛНИТЕ ЧЕРТИ НА ЛИДЕРА

- **Физически** – енергичен, борбен, висок, строен;
- **Социален произход** – добре образован, изявен, напреднал;
- **Личностни** – адаптивен, агресивен, емоционално стабилен, доминиращ, самоуверен;
- **Социални характеристики** – очарователен, тактичен, популярен, ориентиран към сътрудничество;
- **Отношение към задачите** – изпъква сред другите, поема отговорност, инициативен, ориентиран към резултатите

*ЛИЧНОСТНО – ПОВЕДЕНЧЕСКИ
ТЕОРИИ*

Модел на Таненбаум и Шмит

Стил

Какво прави лидерът?

казвам

Идентифицира проблема; обмисля
варианти за решаване; съобщава
окончателното си решение

продавам

Сам взема решение, но се
стреми да го обясни, да убеди
подчинените си

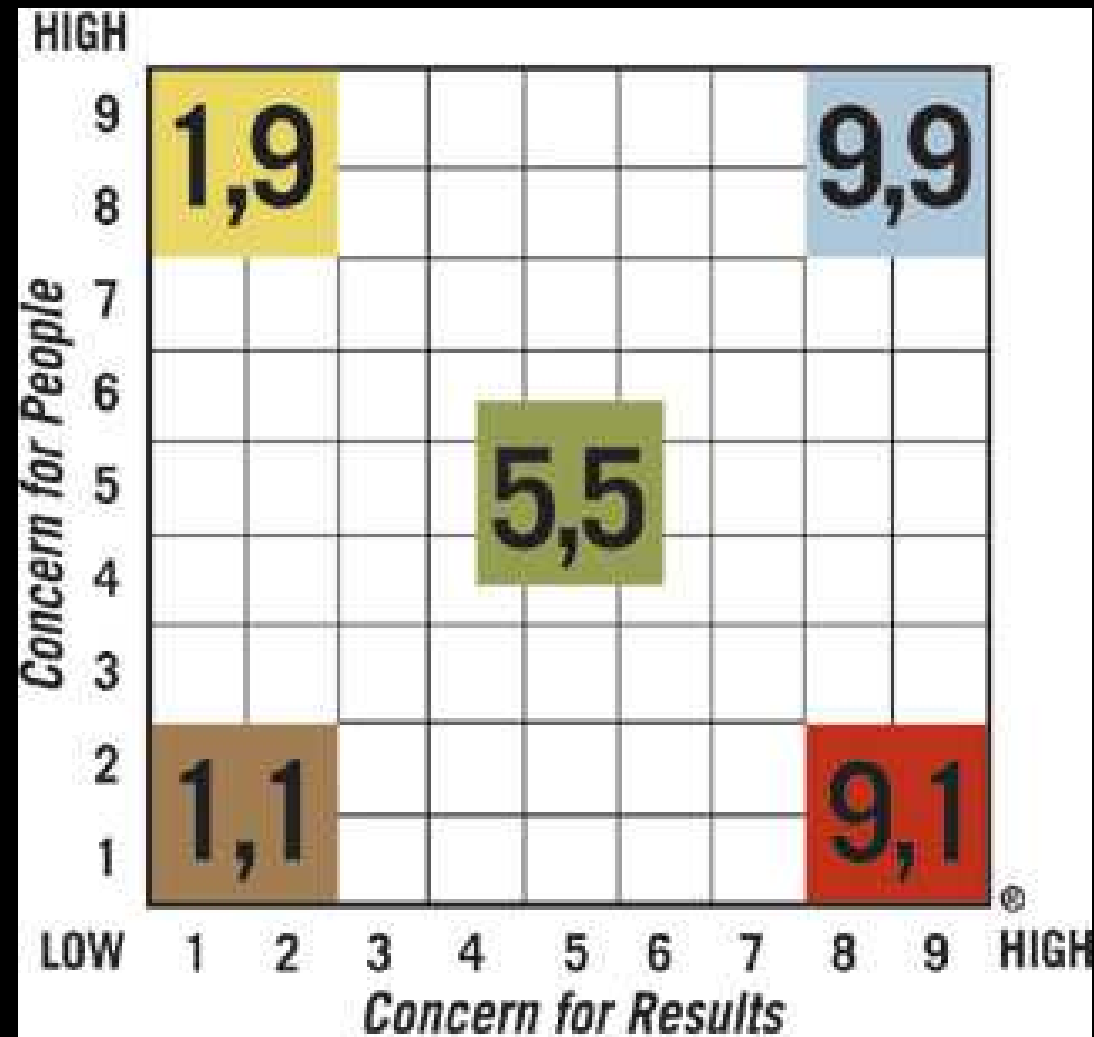
консултирам се

Консултира се с подчинените за
възможни решения, оповестява
окончателното решение

обединявам

Привлича подчинените да участват в
решението на проблема

РЕШЕТКАТА

БЛЕЙК И МОУТЪН

- „ Управление на екип ” -взаимната зависимост от общата цел в групата, което води до взаимно доверие и уважение между лидера и последователите му.
- „ По средата на пътя“ - т.е. предполага умерена загриженост и към служителите, и към производството.
- „ Разочароващото (изтощителното) управление (невмешателство) ” -минимални усилия да се свърши работата, за да се избегне уволнението. Неефективен е.
- „ Кънтри клуб”-силна загриженост за служителите и слаба за производството.
- “Авторитет–подчинение“ - Лидерът планира задачите и контролира тяхното изпълнение. Ударението пада върху изпълнението на работата при ограничена загриженост за подчинените.

Трите класически стила на лидерството

- ✓ Авторитарен
- ✓ Либерален
- ✓ Демократичен

СИТУАЦІОННИ ТЕОРІИ

ТРИИЗМЕРНА ТЕОРИЯ ЗА
ЕФЕКТИВНОСТТА НА ЛИДЕРСТВОТО

Лидерски
стил

Ситуация

Ефективност

СИТУАЦИОНЕН ПОДХОД ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЛИДЕРСТВОТО

Ситуационен контрол				
Октант	Взаимоотношения лидер-подчинен	Структура на задачата	Властова позиция	Ефективен лидерски стил
I	Добро	Структурирана	Силна	Ориентиран към задачата
II	Добро	Структурирана	Слаба	Ориентиран към задачата
III	Добро	Неструктурирана	Силна	Ориентиран към задачата
IV	Добро	Неструктурирана	Слаба	Ориентиран към задачата
V	Лошо	Структурирана	Силна	Ориентиран към взаимоотношенията
VI	Лошо	Структурирана	Слаба	Ориентиран към взаимоотношенията
VII	Лошо	Неструктурирана	Силна	Ориентиран към взаимоотношенията
VIII	Лошо	Неструктурирана	Слаба	Ориентиран към задачата

В ОБЩИ ЛИНИИ....

ИДЕЯ – ВДЪХНОВЕНИЕ - ИМПУЛС

ВЪПРОСИ?

Благодаря за вниманието!